

TORONYIRÁNY

XVII. 52.

2023. december 24.

SZEGEDI KATOLIKUS ÉRTESETŐ A GLATTFELDER ALAPÍTVÁNY GONDOZÁSÁBAN

Advent 4. vasárnapja

December 25. Urunk születése, Karácsony

- December 26.** Szent István első vértanú
December 27. Szent János apostol és evangélista
December 28. Aprószentek

Krisztus kiüresítette önmagát, szolgálai alakot öltött, kísértést szenvedett, és mindenben hasonlóvá lett hozzánk, a bűnt kivéve. Imádjuk őt, és kérjük élő hittel:

Születésed által segítsd megváltott népedet!

Amikor e világra jöttél, megkezdődött az új korszak, amelyről a próféták jövendöltek,

- *adj friss erőt Egyháznak, hogy időszerű maradjon minden korban!*

Te magadra vetted az emberi gyengeséget,

- *légy a vakok világossága, a gyengék erőssége, a bajbajutottak vigasztalása!*

Te szegénynek és alázatosnak születted,

- *tekints jószágon a szegényekre és vigasztald őket!*

Te földi születésed által az örök élet örömét árasztod mindenkire,

- *örvendeztesd a haldoklók szívét az égi születés reményével!*

Te földre szálltál, hogy az égbe vezess mindenkit,

- *vedd magadhoz dicsőségedbe az elhunytakat!*

Az Imaórák Liturgiájából

A szentmise olvasmányai

- 1. zSám 7,1-5.8b-12.14a.16** A Messiás Dávid király leszármazottja lesz, és az ő uralmának soha nem lesz vége.
- 2. Róm 16,25-27** Isten végtelen szeretetének titka Jézus Krisztusban nyilvánult meg végérvényesen mindannyiunk számára.
- 3. Lk 1,26-38** Mária kapja a hivatást és fogadja el szabadon a küldetést, hogy a Megváltó anyja legyen.

Mária útján

A nagy adventi várakozók, az Úr útjának előkészítői között a legkiválóbb rang és feladat Máriának, az egyszerű názareti lánynak jutott. Ő az adventi égbolt legfényesebb csillaga. Nem prófétált ugyan a választott nép nyilvánossága előtt, nem hirdetett bűnbánatot a Jordán folyónál, üdvösségtörténeti szerepe mégis nagyobb minden prófétánál és megtérésre szólító prédikátornál. Isten arra választotta ki, hogy ő legyen az a „talpalattnyi föld”, ahová az Isten Fia megérkezik ebbe a világba. Szűz Mária szíve alatt indult földi útjára a valóságos emberi természetbe, testbe öltözött örök Ige. A legközvetlenebb út – mondhatni fizikai-biológiai értelemben is – Mária lett a közénk leszálló Isten számára. A mai vasárnap evangéliumának, az angyali üdvözlésnek drámai párbeszéde ezt aényt akarja közölni világosan és egyértelműen.

Mária vigláló lelkülete és egész magatartása lényeges új vonásokkal gazdagítja a keresztény lelkiséget, amely teljes egészében várakozó, felkészülő lelkület marad, akkor is, ha karácsony elmúlik. Krisztus újra való eljövételéről ugyanis sohasem szabad megfeledkeznünk. Karácsony nem a végső beteljesedés győzelmi örömnépe. A karácsony a nagyszerű kezdetnek, a születésnek, a világba és Isten városába való krisztusi bevonulásnak a csodálatos emlékezete. Szűz Mária ennek a bevonulásnak – ha szabad így mondanunk – ujjongással és kegyelemmel teli utcája. Belga és francia városokban találunk néhol ilyen nevű utcákat: „az örömdetes megérkezés” („Isten hozott!”) utcája. Valamelyik király vonult be a városba első látogatásakor ezen az úton.

Mi jellemzi a Szentszűz adventi várakozását és felkészülését? Az evangélium tanúsága szerint: az alázatos szolgáló lelkület. Ez nem „csak” bűnbánat, nemcsak várakozó odafordulás az Eljövendő felé, nem is passzív nyitottság és készség csupán, hanem cselekvő szeretet, feltétel nélküli „igen” az Isten akarata előtt. Akkor is, ha nem érti világosan, nem látja át Isten tervét és módszereit. Kapituláció ez? Nem, Mária esetében nincs is előzetes küzdelem, nincs tétovázás.

Lelkületének lényege a szolgálat, a feltétel nélküli szeretet, amely nem belátásból fakad, nem a megtervezett jövő ragyogó ésszerűségéből forrászik, hanem magából a szeretetből, az Istenért és az emberekért élő szolgálat szelleméből. Ebben a lelkületben is legközelebb állt fiához, az eljövendőhöz és Emmánuelhez. Jézus Krisztusban ugyanis a Szeretet érkezett el hozzánk, a magát feláldozó, az „ént” kiüresítő „szolgává alázkodó” Isten.

Nincs több ilyen eljövétel, nem volt és nem is lesz más, az övéhez hasonló várakozás. De tudjuk-e Máriát, az édesanyját követni a Gyermek fogadásában?

* * *

Nem is kell nagyon a naptárra néznünk, a liturgia egyre fokozódó feszültsége és szinte gyermeki „türelmetlensége” is közli velünk ádvent negyedik vasárnapján, hogy itt van karácsony. Elérkezett az idők teljessége, Megváltónk születését ünnepeljük. Milyen érzés tölti el szívünket ezekben a napokban? Milyen lelkület, milyen hangulat él bennünk?

A hála érzésével van teli a lelkünk. Hiszen felemler minket Isten elesetségünkéből, megszabadít a bűntől. És ez a bűntől való szabadítás minden szempontból emberhez méltó, ránk nézve igen megbecsülő, még módjában, sőt „technikai kivitelezésében” is. Nemcsak, hogy nincs benne semmi megalázó, hanem mindenestől emberségünket gazdagító tette Istennek. Ő jön felénk, lehajol hozzánk, fölemeli kicsinységünket. Az egész keresztény nép elmondhatja magáról valamiképpen, amit Mikeás próféta Betlehemről jövendölt: Kicsiny vagy ugyan Júda városai között, de nagyvá lesz, mert belőled származik, aki kormányozni fogja népemet (vö. Mikeás 5, 2-5).

Másik érzésünk ádvent utolsó napjaiban: a készség és az odaadás Isten iránt. A szolgálatkészség, amely az önfeláldozásban és a teljes engedelmisségben mutatkozik meg a legszebben, „ádventi erény” a keresztény életben. Ahogyan a Zsidókhoz írt levél mondja, „azért alkottál embertestet nekem”. A mi ádventi válaszuk is ez Isten felemelő irgalmára: „Nézd, jövök, hogy akaratomat teljesítem, Istenem!” (Vö. Zsid 10, 5-10.) A szolgálatkészség a megtestesülés közvetlen előkészítésében, Mária anyaságában is szerepel: „Az Úr szolgálója vagyok, teljesejdenek be rajtam szavaid” (Lk 1,37).

Harmadik uralkodó érzésünk ádvent végén: a fellángoló öröm és boldogság, amely ádventi hitünk és biztos reményünk gyümölcse. Ezekben a napokban csak ujjongani, vigadozni tud a lélek, ahogyan Mária látogatásakor Erzsébet szíve alatt felujjongott a gyermek Keresztelő János. Kicsit mindegyikünkre is vonatkozik Erzsébet köszöntése, amelyet Máriának mondott: „Boldog, aki hitt annak a beteljesedésében, amit az Úr mondott neki” (Lk 1,45).

Hála, szolgálatkészség, öröm: ádventi lelkületünknek, hívó várakozásunk utolsó pillanatainak jellegzetességei. Ez a legszebb közvetlen készületünk karácsonyra, egyben a valóban boldog karácsonyestünk legjobb biztosítéka. A hála, a szolgálatkészség és az öröm jegyében munkálkodó szeretet kiárad családunk minden tagjára, barátainkra, ismerősökre és ismeretlenekre – közösséget és egységet teremt köztünk, jóakarató emberek közt.

Így születik meg a karácsony békessége szívünkben és a világban.

Csanád Béla

Valaki mondja meg, milyen az élet! (29.)

IV. RÉSZ

Régi és új remények

Csillagok, melyek segítenek tájékozódni

25. Élő öröm, örömteli élet

Az élet öröme

Köszönöm, Uram, mindazt, amit adtál nekem.

Egyre jobban értem,

hogy valóban igaz:

te sokkal többet adtál nekem,

mint amennyit valaha is remélhettem.

Én fel sem foghatom azt a szeretetet,

amellyel te teremtettél.

Mégis olyan sokszor elfelejtek köszönetet mondani neked,

mert túlságosan el vagyok foglalva magammal

és a problémáimmal.

Nem veszem észre azt,

ami igazán fontos,

amit te adtál nekem:

az élet örömét.

Köszönöm az életemet, Uram,

köszönöm, hogy az vagyok, aki vagyok.

Tudom, hogy mindez ingyenes,

és nem tartozom neked semmivel.

Ezért most neked ajánlom az időmet,

elcsendesedem,

és közel hozom hozzád a szívemet.

Te bőségesen adtál nekem örömet.

Az öröm az élet, amit tőled kaptam.

Köszönet érte!

(Bosco Szent János)

26. Álmodozz csak!

Egy arab közmondás szerint: „Egy karaván sem érte még el az előtte lebegő délibábot, de mindig a délibáb sarkallta őket a továbbindulásra”. Minden új dolog forrása az álmodozás. Légy „különc”, olyan értelemben, hogy nem fogadod el a mindennapi élet monotonitását. Kerüld a tétlenséget és a közönyösséget! Merj nagyot álmodni és kis cselekedetekkel megvalósítani! Légy ébren álmodozó! Giovanni Pascoli, egy olasz költő így írt: „Az álmodok a szívben hangosan zengenek, de zajt nem keltenek”.

„Ezért nem veszítjük el kedvünket, mert, bár a külső ember romlásnak indul bennünk, a belső napról napra megújul. A mostani, pillanatnyi könnyű szenvedés ugyanis a mennyei örök dicsőség túlaradó mértékét szerzi meg nekünk. Csak nem a láthatóra, hanem a láthatatlanra fordítsuk figyelmünket! Mert a látható mulandó, a láthatatlan azonban örök.” (2Kor 4,16-18)

1. Mindig vedd komolyan az álmaidat, ha azok nem légből kapottak! Álmodozz csak bátran, ha szabadnak és életvidámnak akarsz érezni magadat!

2. Akkor is álmodozz, ha mások azt mondják: ugyan minek az?!

3. Tégy különbséget az álmaid és a vágyaid között, máskülönben ha kielégíted az utóbbiakat, az álmaid is megszűnnek.

4. A szentek kihallgatták Isten álmait: kövesd és ismerd meg őket!

5. Hogy megértsd az álmaidat, szükséged lesz valakire, akivel megoszthatod és megbeszélheted azokat.
6. Ha túl sokat álmodozol, ha túl sokra vágysz, elfáradhatsz. Fogadd el, hogy másoknak is, neked is nehézségekkel kell néha szembenézned! Ha ilyen helyzetbe kerülsz, ne add fel az álmodat, hanem tisztázd magadban, hogy mi a célod és mit, miért teszel!
7. Ne a lottó ötösben vagy a horoszkópodban bízál, ezek csak megtévesztenek! Ha arról álmodozol, amit a tévében látsz, akkor az álmaid csak tévésorozatok.
8. A legszebb álmok akkor születnek, ha figyelsz Isten szavára és azt igyekszel is megvalósítani.
9. Ha többen együtt álmodnak, a közös álomból remény lesz.
10. Ha Krisztus keresztje szerepel az álmaid között, ne hesseged el őket, mert azok felfedik az ő arcát, és lassan valósággá válnak.

Dom Helder Câmara, a szegények szószólója

Dom Helder Câmara az elmúlt száz év egyik legjelentősebb egyházi személyisége volt Brazíliában. Câmara, aki 1964 és 1985 között Recife érseke volt, a hatalompártoló Egyházat elindította a szabadság és igazság útján. Câmara egy új világot képzelt el, ezért segítette minden erejével a szegényeket. Az ellenzői által csak „vörös püspöknek”, vagy „reverendás Fidel Castrónak” nevezett Câmara, akit egyébként jelöltek is Nobel-békedíjra, kitarító, de ugyanakkor gyengéd szívű szónok volt. Költőien megfogalmazott, de mégis mindenki számára érthető módon előadott beszédeiben a jövő és a jelen, az evangélium és az élet összefonódását hangsúlyozta. A katonai diktatúrát élesen ellenző főpásztor egyházmegyéjét a diktatúra idején is vezette. Miközben fáradhatatlanul szervezte az egyházi közösséget, 1970-ben a politikai foglyok kínzása miatt nyíltan felelősségre vont a katonai kormányt. Legközelebbi munkatársát, Enrique Pereira atyát meggyilkolták, őt pedig többször megfenyegették. A fenyegetésekre így válaszolt: „Minél jobban fenyegetnek és próbálnak eltávolítani, annál nyíltabban fogok beszélni, és annál többször fogok a nép előtt megjelenni”. Brazíliában és külföldön járva (ahol szintén ismert volt számos utazása és nagyhatású beszédei miatt) hangsúlyozta: „az evangélium szerinti élet meghozza az igazságot és az emberi jogok tiszteletét”.

„Századunk szégyene, hogy új bolygók felé tekintve megfélemlítjük azokat, hogy a Földünkön élők több mint kétharmada szenved és éheznek.” A különböző díjakkal és elismerésekkel járó pénzből több négyzetkilométernyi földet vásárolt, amit szétosztott a szegény földművesek között. Így valósította meg álmát egy jobb világról.

Az álmom, a valóság és még ezer ok az életre - Dom Helder Câmara néhány gondolata:

1. Bárcsak egyszerű tócsa lehetnék, amely az eget tükrözi!
2. Ha tudnék, minden gyermek kezébe adnék egy térképet a világról, hátha így felébred bennük a vágy, hogy minden fajt és minden népet, minden vallást és minden nyelvet megismerjenek és megszeressenek.
3. Szegény Okosság, úgy elferdítettek téged, hogy legszívesebben felkiáltanék: Legyetek vakmerők! Ne alkalmazkodjatok a tömeghez, ne fogadjatok el mindent, amit a társadalom kínál és ne féljétek! Ne feledjétek: a merészség erény és több is, mint erény: a Szentlélek ajándéka.

(Folyt. köv.)

Luigi Guglielmoni – Fausto Negri

Vasárnapi jegyzet

Kutak az éjszakában (2.)

Az ajtó, a kapu, a ház, a belső tér a művészetben is külön hangsúlyt kap, sokszor egymástól távol álló jelképi tartalmat, amely egyetlen allegóriává válik, túlmutat a földi tájakon. Az idézett két misztikus szerzetesnél ugyanarról az ajtóról van szó, amelyen a jegyes „könyvek közt a vőlegény után megy”, illetve azon az ajtón belépve az angyal Máriával közli a legtitikosabb hírt, a legszemélyesebbet. A XX. századi misztikus Thomas Merton Hírnöke a versben „világ-padra” lépett: *Reggel volt, és félt az Isten Anyja, / hogy megérkezik hozzá az égi üzenet. Az ajtó kozmikus képpé tágul, ahogyan a szűzi válasz is a teljes világot érinti.*

Joseph Ratzinger azt írja, hogy „a Szűz válasza megköveteli a ház diszkrécióját”, majd Gianfranco Ravasi bíboros a Születés négy evangéliuma könyvét említi, amely egy kutató által meglelt tömondatra utal; a II. században karcolta valaki a názareti barlanglakás falába: *Ave Maria*. „... a kutató e bizonyítéka megerősít minket, hogy a keresztény üzenet nem Istenről szóló elvont teológiai tézisek gyűjteménye, hanem Isten találkozási világunkkal, otthonaink és életünk valóságával.”

Mária kútja a barlanglakás közelében van. A ház és a kút között oltár, az áldozati asztal. Az Eucharisziát litániában megéneklő Mozart c-moll (töredékes) mise kompozíciójának rejtélyes Credo-ja mindössze két tétel. A megtestesülés-születés titkát szoprán szólóra írta a mester, s tovább már nem folytatta a hitvallást. Vajon miért? (Arra itt aligha lehet Schubert Esz-dúr miséjére hivatkozni: a szerző bizonyára nem tudta a latin szöveget.) Pasztorális hangulatú, bájos-öröms az megtestesülés mozarti zenéje, nekem az egyik legőszintébb az azonos mise tételek között a zeneirodalomban. Bach hangjainak metafizikusan is érzékeny reagálása a szövegre sem hiányzik. Az Eucharisziát megéneklő Mozart leboruló tisztasága ez.

Ahol ház, ott kút is, így tervezték a régiek. Víz nélkül nem lehet letelepedni. Áldás a kút, s mintha az Izsáknak szóló isteni beszéd vezetne volna sokáig a szorgalmat.: „Megáldalak, ne félj, veled vagyok” – hallotta Ábrahám fia, és az áldás helyén vert sátrat, ásott kutat. Ratzinger az angyali üdvözlésben a Jakab-ősevangéliumot (mely a betlehemi csillag kérdésben is figyelmet kelt) idézi: *Mária vette a korsót és kiment, hogy vizet merjen. S íme, egy szó hallatszott: Üdvözlégy, kegyelmes, az Úr legyen veled, te áldott az asszonyok között. Ő jobbra, majd balra nézett, honnét jöhet az a hang. S megremegett, bement a házba, letette a korsót, fölvette a bábort, leült a székére (...) S íme az Úr angyala hirtelen előtte állt. És azt mondta: „Ne félj, Mária, mert kegyelmet találtál a Mindenható előtt. A szavától fogsz foganni.”* Joseph Ratzinger megjegyzi: „Ez a kettős hagyomány megfelel mindkét szentélynek, a keleti kút-szentélynek és a katolikus bazilikának.” A víz: élet-elem, a kút: életjelkép, Jézus misztériumának jele. Nekünk az élet vizét nyújtja. Mellette ott a ház, csendje az imádságnak, a templom.

Azóta is ott látom hegyek alpesi magaslati közt a barokk szentélyt, mellette az ókutat. A világ egyre inkább elveszíti a biztos pontokat? A születés lehet az irgalomé, emlékezhet arra az időre (korra), amely a „bocsánatról álmodott”.

† Tóth Sándor

hírek információk

Családi gyertyagyújtás

Bevezetés

Sietve közeleg Isten ígérete,
Ezt hirdeti nekünk angyal jelenléte,
Mária lesz Jézus, a nagy Vendég anyja.
Tiszta lelkünk legyen Jézusnak lakása.

- A negyedik gyertya meggyújtása -

Részlet Szent Lukács evangéliumából:

- + „Ne félj, Mária! Kegyelmet találtál Istennél. Gyermeket fogansz, fiat szülsz és Jézusnak fogod nevezni. Nagy lesz ő, és a Magasságos fiának fogják hívni. Az Úr Isten neki adja atyjának, Dávidnak trónját és uralkodni fog Jákob házán örökké, s országának nem lesz vége.”
- Úr Jézus, születésed ünnepe erősítse meg a mi családunkban is a békességet, az egyetértést és a szeretetet!
- Jézus, add, hogy a betegek, a nélkülözők, a szenvedők és az elhagyatottak is megtapasztalják karácsony örömét!
- Jézus, segíts mindig emlékeznünk arra, hogy testvérünk lettél, és mindig az is maradsz!
- + Most pedig imádkozunk a betegekért, a menekülni kényszerülőkért, a hajléktalanokért, az ő karácsonyukért és békéjükért.
Mi Atyánk,...

Befejezés

Készületre biztat a negyedik gyertya,
Gyúljon fel lelkünkben a kegyelem lángja.
Lelkünk legyen Jézus, kis Betlehem néked,
Hogy igaz karácsonyt ünnepeljünk véled.

December 24-én, szentestén éjfélkor és december 25-én, karácsony napján 10 órakor a Szegedi Dóm Szent Gellért Kórusa és Zenekara, valamint az Operaház művészei emelik az ünnepi liturgiák fényét. A miséken zenekari kísérettel szólnak meg a sokak által ismert karácsonyi énekek. Mozart kv. 337-es C-dúr miséje Szamosi Szabolcs vezényletével Busa Gabriella, Kriszta Kinga és Horváth István, valamint Szélpál Szilveszter előadásában lesz hallható.

A Szegedi Dóm Látogatóközpont urnatemetője december 24-én 9.00 órától 14.00 óráig, 25-én 9.00 órától 17.00 óráig, 26-án 9.00 órától 17.00 óráig, valamint december 27. és 30 között 9.00 órától 17.00 óráig várja a hozzátartozókat.

Az újszegedi Árpád-házi Szent Erzsébet templomban ma, advent 4. vasárnapján a hittanos gyermekek 16 órakor pásztorjátékot adnak elő, majd előesti szentmisét celebrálnak a kisgyermekes családoknak.

A Székesegyházban december 24-én 15.30 órakor a hittanos gyermekek pásztorjátékot adnak elő, amelyet 16 órakor vigíliai szentmise követ. Az éjféle szentmisét Kiss-Rigó László celebrálja. December 24-én a Székesegyház 18 és 23 óra között zárva tart.

December 25-én, a Dómban vasárnapi miserend lesz: 8.30, 10.00, 11.30 és 18.00 órakor lesznek szentmisék. A 10 órai szentmisét Kiss-Rigó László püspök celebrálja.

December 26-án, Szent István első vértanú ünnepén, azaz karácsony másnapján szintén vasárnapi miserend lesz a Székesegyházban.

December 27-én, Szent János apostol ünnepén a Dómban a 18 órai szentmise keretében kerül sor a borszentelésre.

December 31-én, Szent Szilveszter ünnepén 17 órától Kiss-Rigó László püspök celebrál ünnepi szentmisét. A misét követően tartja hálaadó ünnepségét Kondé Lajos plébános vezetésével a Belvárosi Plébánia közössége.

Aprószentek ünnepén, december 28-án az alsóvárosi Havas Boldogasszony templomban engesztelő imádság lesz a művi abortuszban érintettekért, és az így elveszített magzatokért. Ennek keretében 16 órakor szentségimádás és rózsafüzér, 17 órától keresztút, 18 órakor pedig szentmise lesz.

A tarjánvárosi Szent Gellért templomban december 26-án a 10 órai szentmisét követően rendezik a hagyományos Szent János-napi borszentelést. Szent Szilveszter ünnepén, december 31-én, vasárnap 16 órától tartják a hálaadó szentmisét, 24 órakor pedig Szentségimádás lesz.

Megjelent a Toronyirány magazin idei utolsó száma, mely az egyházmegye területén minden templomban és egyházi intézményben ingyen kapható. A szokásos rovatokon kívül írások, tudósítások olvashatók az elmúlt időszak eseményeiről. A magazin karácsonyi számát a Szeged-Csanádi Egyházmegye sportéletét összefoglaló hírek zárják, valamint karácsony ünnepére hangoló versek Móra Ferenc és Dsida Jenő tollából.

*Kegyelemteljes, áldott karácsonyi
ünnepeket kíván a Toronyirány szerkesztő sége
valamennyi kedves olvasónak!*

Kiadja a Glattfelder Alapítvány

Felelős kiadó és szerkesztő: Kiss-Rigó László

Állandó munkatárs: Bábszki Zoltán, Borz Gergely,

Cserny Szilvia, Karsai Örs,

† Tóth Sándor

Címünk: 6720 Szeged, Aradi vértanúk tere 2.